

CHRISTIAN SOCIAL SERVICES COMMISSION (CSSC)
NORTHERN ZONE JOINT EXAMINATIONS SYNDICATE (NZ-JES)

FORM SIX PRE-NATIONAL EXAMINATIONS 2026

121/1 KISWAHILI 1

RASIMU / MWONGOZO WA USAHISHAJI

1. (a). Nafasi ya mwanamke. Alama – 02
- (b). (i). Kilio cha kite – kilio cha maumivu makali. Alama – 01
- (ii). Yaya – Mama anayefanya kazi ya kulea watoto. Alama – 01
- (iii). Chombo cha starehe – kutumiwa kumpa mwanamme starehe Alama – 01
- (iv). Dobi – mtu anayefua na kunyoosha nguo – Alama 01
- (c). Ni shairi la kisasa kwa sababu halijafata kanuni zote za utunzi wa mashairi. Alama – 01
- (d). Kwa sababu kazi zote za nyumabni zinamhusu yeye kila siku. – Alama 01.
- (e). Anaiasa jamii imthamini mwanamke kwa kuwa ana umuhimu mkubwa katika jamii. - alama 02

Jumla Alama 10

2. Aoneshe sababu za kutokea kwa makosa ya kisarufi na kimantiki katika jamii ya waswahili.
- Athari za lugha mama mf. Kura =kula.
 - Kutomudu sarufi ya lugha ya Kiswahili mf. Makosa ya kimuundo vizuri anacheza.
 - Athari za kimaumbile mf. Wenye kithembe
 - Umahiri wa lugha zaidi ya moja.
 - Kutohimiza somo la matumizi ya lugha ya Kiswahili.
 - Uhaba wa vitabu kama kamusi.
- Alama $2 \times 5 = 10$ – atoe hoja zinazoendana na swali.

3. Aoneshe hali mbalimbali za vitenzi.
- Kuonesha hali ya mazoea mf. Huimba.
 - Kuonesha hali ya ukanushi mf. Hachezi.
 - Kuonesha hali ya masharti mf. Akija.
 - Kuonesha hali ya utimilifu mf. Amekula.
 - Kuonesha hali ya kujitendea mf. Amejing'ata
 - Kuonesha hali ya kuendelea kwa tendo tunaimba
- Alama $2 \times 5 = 10$

4. Aoneshe mambo yanayomuongoza mtu wakati wa kutumia lugha.
- Maada ya mazungumzo
 - Uhusiano baina ya wahusika
 - Muktaadha
 - Lengo la mazungumzo

- Mila na desturi
 - Njia ya mawasiliano Alama $2 \times 5 = 10$
5. Mwanafunzi afaanue taaluma nyingine zinazoendana na tafsiri, kama ifuatavyo
- Isimu linganishi
 - Isimu jamii
 - Semantiki
 - Elimu mtindo
 - Uhakiki matini
 - Mantiki
 - Utangulizi atoe maana ya tafsiri Alama 01
 - Hoja Alama $6 \times 3 = 18$
 - Hitimisho Alama 01Jumla alama 20
6. Mwanafunzi aandike barua kwa mhariri kwa kuzingatia muundo wa barua ya magazetini kama ifuatavyo
- Kichwa cha barua Alama 02
 - Mwanzo Alama 01
 - Utangulizi Alama 02
 - Kiini cha barua Alama 07
 - Hitimisho Alama 02
 - Jina la mwandishi (Nyanya Chungu) Alama 02
 - Anuani ya mwandishi Alama 04
- Jumla Alama 20
7. Mwanafunzi aoneshe namna Kiswahili kilivyopata mafanikio ya kutumika katika Nyanja mbalimbali kama ifuatavyo
- Kutumika kutolea elimu
 - Kutumika katika biashara
 - Kutumika katika dini
 - Kutumika katika habari/matangazo
 - Kutumika katika utalii.
 - Kutumika katika mitandao ya kijamii. Mfano facebook
 - Kutumika katika masuala ya kisiasa.
 - Kutumika katika masuala ya kimataifa. Mfano SADC, EAC
- Utangulizi Alama 01
 Hoja Alama $6 \times 3 = 18$
 Hitimisho Alama 01 Jumla alama 20
8. Mwanafunzi aoneshe jinsi matumizi ya Kiswahili sanifu yanavyosababisha lahaja nyingine kudumaa au kupotea kabisa, kama ifuatavyo
- Kutolea mafundisho ya dini
 - Kutumika katika biashara
 - Kutumika katika mawasiliano ya kila siku
 - Kutumika katika vyombo vya habari
 - Kutumika kutolea elimu
 - Kutumika katika utalii
- Utangulizi Alama 01
 Hoja Alama $6 \times 3 = 18$
 Hitimisho Alama 01 Jumla alama 20